

WELKOM IN HET
PROVINCIEDOMEIN
TILLEGEMBOS

INFOGIDS

5

Wandelkaart

6

Geologie

8

Geschiedenis

20

Flora

26

Fauna

34

Recreatie

1,9 KM
Tillegemwandeling

3 KM
Natuurwandeling

12 KM
Driekastelenwandeling

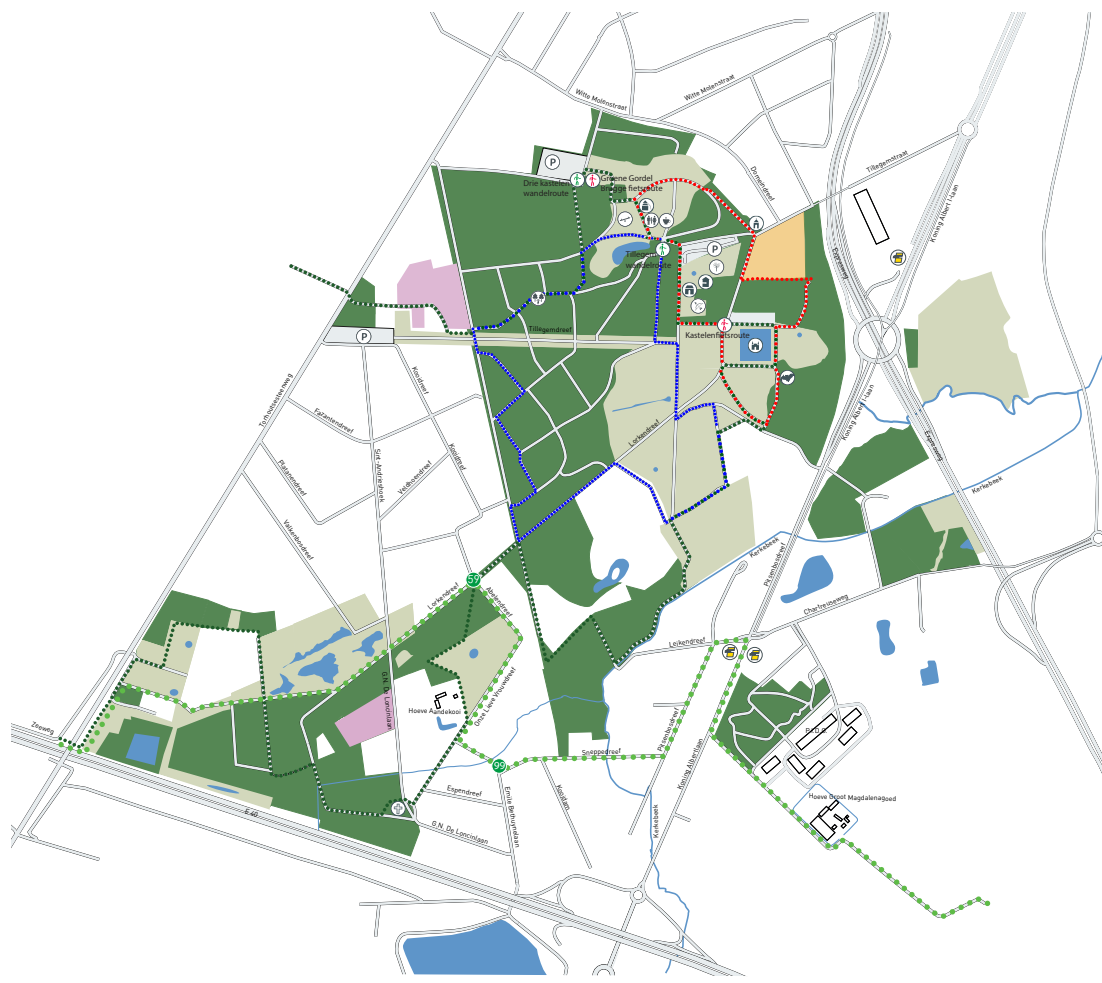
Tillegemstraat,
Witte Molenstraat
en Torhoutsesteenweg
Tillegemstraat 85
8200 Sint-Michiels

Groendienst
050 40 32 56

Brasserie In De Trutselaar
050 38 89 00

Parking	Kasteel	Domeinhoef	Wegen	Open ruimte	Wandelpad
Bushalte	Kapel	Kruis der Gefusilleerden	Gebouw	Volkstuinen	Tillegemwandeling 1,9 km
Rosmolen	Cafeteria/Restaurant	Boomgaard	Bos	Natuurwandeling 3 km	Driekastelenwandeling 12 km
Trekkershutten	Toiletten	Vleermuisvelder	Heide		
Schuttersgilde	Speelbos	Fietsknooppunt	Water		

GEOLOGIE

TUSSEN BEEKDAL EN ZANDRUG

Het provinciedomein Tillegembos bevindt zich tussen de vallei van de Kerkebeek en de zandige 'rug van St.-Andries'. Bij het doorkruisen van dit gebied vanaf de Kerkebeek naar de Torhoutse Steenweg toe, wandelen we op natte bodems, alluviale kleigronden, matig natte leem-zandgronden, venige gronden, droge zandgronden en podzolgronden.

DE PODZOLGRONDEN

Podzolgronden vinden we in het zandige deel van het domein. Daar de bodem arm en doorlatend is en omdat de mens er gedurende eeuwen hout en bladgrond wegnam, spoelden de humusdeeltjes en het ijzer uit de bovenste grondlaag weg. Op een dieper niveau werden deze deeltjes afgezet en vormden er een donkergekleurde band: de podzolgrond. Net daaronder vinden we het 'moedergesteente': egaal bleek of roestkleurig zand. De typische vegetaties van een dergelijke bodem zijn zomereiken, berken en velden van struikheide.

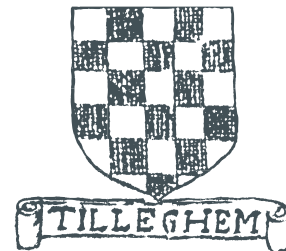
GESCHIEDENIS

TILLEGEM: DE PLAATS BIJ DE BRUG

De latere heerlijkheid Tillegem werd waarschijnlijk door de Graaf van Vlaanderen, als koninklijk domein uit de fiscusambacht Snellegem afgescheiden. De strategische ligging tegen de Kerkebeek was hieraan niet vreemd. De naam 'Tillegem' wordt het eerst vermeld rond 1140 op een ongedateerde cijnsrol. De betekenis van de naam is niet zo moeilijk: het is het heem bij de 'tille' of de plaats bij de brug. Tillegem was dus oorspronkelijk een versterkte plaats bij een brug over de Kerkebeek.

DE MOTE IN HET DOMEIN

Ongeveer 200 m ten zuidoosten van het kasteel ligt een zgn. mote. Deze duidelijk opgehoogde plaats met twee cirkelvormige grachten errond bevindt zich heel wat dichterbij de Kerkebeek dan het kasteel. Hier stond waarschijnlijk de eerste houten verdedigingstoren van waaruit men de brug over de Kerkebeek bewaakte. Op de oudst bekende tekening van de kasteelomgeving (1573) is de mote duidelijk aangegeven. Bij de aanleg van de N31 werd een deel van de mote afgegraven.

EEN STENEN BURCHT

Wanneer precies het eerste stenen kasteel werd opgetrokken, is niet geweten. De waterburcht staat een eerste maal afgebeeld op een miniatuur in een 16de-eeuws getijdenboek. We zien een door hoektorens geflankeerd vierhoekig gebouw. Een zware meestertoren beheerst de toegangspoort. De vleugels van de burcht bevatten een kelder- en benedenverdieping; de vleugel vooraan heeft ook een bovenverdieping. Op meerdere plaatsen doorbreken dakkapellen het dak.

HET KASTEEL IN DE TIJD VAN SANDERUS

Ongeveer een eeuw later is het kasteel nog maar weinig veranderd. De afbeelding van het kasteel, die we in de *Flandria Illustrata* (1641) van Antonius Sanderus vinden, is gebaseerd op een gekleurde pentekening van Vedastus du Plouich. Deze tekening geeft een duidelijk beeld van het kasteel en van het neerhof. De omgrachte burcht bestaat uit vier vleugels, die rond een binnenplein liggen.

Ten westen van het kasteel bevindt zich het L-vormig neerhof. De noordelijke vleugel bestaat uit een kapel, stallen en een poortgebouw. In de westelijke vleugel onderscheiden we de schuur en het woonhuis. Tegen de zuidpoort staat een duiventoren. De ommuurde renaissance-tuin is in acht compartimenten verdeeld. In het midden siert een paviljoen van houten latwerk het geheel. Een restant van deze moestuinmuur is vandaag nog zichtbaar ten zuiden van het kasteel.

DE KASTEELBEWONERS

De oudst gekende heer van Tillegem heette Jan en was een telg uit het geslacht van Voormezele. In 1285 verkocht hij Tillegem aan Jan Hubrecht, een welgestelde Brugse poorter. In 1302 koos die voor de verkeerde partij, de Fransgezinde leliaards, en verloor zijn bezittingen.

Leden van de familie van Aartrijke verschenen dan in Tillegem en hielden er langer dan anderhalve eeuw stand. Op het einde van de vijftiende eeuw was het de beurt aan de familie van Overtvelt. Vervolgens verwierf Jan Pinnock voor vijf jaar de eigendomsrechten van de heerlijkheid. In 1523 kon Jan de Baenst zich eigenaar noemen en tijdens dezelfde, woelige eeuw vervulde Jan van Poeke, Jan de Burchgrave en Ferdinand de Matanca de eigenaarslijst.

De Matanca was een afstammeling van koopliedenfamilies uit het Spaanse Burgos. Drie generaties de Matanca verbleven in Tillegem.

Het Tillegemkasteel verkreeg zijn huidige uiterlijk tijdens de laatste helft van de 19de eeuw.

“René Verhaegen verkocht in 1980 het kasteel aan het West-Vlaamse provinciebestuur

In 1664 werd het kasteel verkocht aan de weduwe douairière Anne-Françoise de Damhouder. Haar stiefzoon Jacques de Schietere de Damhouder had slechts één erfgename.

In 1718 huwde zij met Joseph Adrien Le Bailly, een telg uit een Artesisch adellijk geslacht. J.A. Le Bailly de Tillegem bracht nieuw kapitaal binnen. In 1720 lezen we: 'den casteele, huysingen, hofstede ende nederhove teenenmael ruineus ende van slechten staete' en wat verder 'veele ende grote nieuwe werchen gedaen maecken waardoor alle deselve merckelich zijn gemelioreert ende verbeteret'.

De familie Le Bailly de Tillegem kon langer dan anderhalve eeuw van de verfraaide eigendom genieten en breidde Tillegem ook uit van 120 ha naar 400 ha. Ze konden ook verhinderen dat de, onder de Oostenrijkers aangelegde Torhoutse Steenweg, te dicht bij het kasteel kwam te liggen. Maar nog geen honderd jaar later werd de spoorweg Brugge-Torhout in het zicht van het kasteel aangelegd, tot grote ergernis van Hector Le Bailly.

Wanneer in 1877 Hector Le Bailly de Tillegem stierf, werd Marguerite Koenig zijn erfgename. In 1879 verkocht zij het Tillegemdomein aan Eugène Charles de Pênaranda de Franchimont. Na zijn dood erfde Marie Henriëtte de Briey het kasteel. In 1916 huwde zij met Georges Verhaegen. Hun zoon, René Verhaegen, verkocht in 1980 het kasteel aan het West-Vlaamse provinciebestuur.

EEN NEOGOTISCH KLEEDJE

In de tweede helft van de 14e eeuw werd de eerste burcht op de plaats van het kasteel gebouwd.

In de loop der geschiedenis werden regelmatig veranderingen aangebracht.

Het Tillegemkasteel verkreeg zijn huidig uiterlijk tijdens de laatste helft van de 19de eeuw. Het was Eugène Charles de Pênaranda die na de aankoop in 1879 de werken liet uitvoeren. Zijn voorkeur ging uit naar een 'middeleeuws' uitzicht. In 1884 werd de nieuwe kasteelhoeve in een gelijkaardige stijl opgetrokken. Jean-Baptiste de Bethune had de leiding van de werken aan het kasteel en zorgde voor de neogotische inbreng. De woonvleugel en de achtergevel vertonen een duidelijk op de gotiek geïnspireerde architectuur. Aan de ingang werd een geveltoren toegevoegd. De verdwenen meestertoren stond hiervoor model. De nieuwe kapel, die aan het begin van de kasteeldreef ligt, kreeg eveneens een neogotische vorm. In het begin van de 20ste eeuw werd het neogotisch element nog versterkt door verbouwingen aan de geveltoren en aan de achtergevel.

Omgeving Aandekooi

TIJDENS DE TWEDE WERELDOORLOG

De tweede wereldoorlog liet Tillegem en de omgeving niet onberoerd. In het aangrenzend kasteeldomein 'Ter Linden' nam de Duitse marine haar intrek en in het Tillegembos werd een munitiedepot aangelegd. Beide domeinen waren als 'Spergebied' verboden terrein. Het Tillegemkasteel herbergde achtereenvolgens de Hitlerjugend, de Duitse marine en zieke soldaten. Aan de rand van het Tillegembos, vlakbij de Ster, werden op 10 november 1942 acht Belgische burgers door de Duitsers geëxecuteerd. Ze waren overgebracht uit de Gentse gevangenis. Een pater uit Zevenkerke, Don Anselme, was één van hen. Het Kruis der Gefusilleerden herinnert aan deze laffe daad.

Het munitiedepot werd in 1943 volledig ontruimd. In 'Ter Linden' nam de Duitse activiteit echter toe. Het kasteel van 'Ter Linden' was het hoofdkwartier van de inlichtingsdienst van de Duitse marine. Door gesofisticeerde apparatuur, het capteren en lokaliseren van radiosignalen, enz. kon men er nauwkeurig elk vaartuig in 'het kanaal' tussen Engeland en Frankrijk

De rosmolen
achter herberg
'In de Trutselaar'

lokaliseren. De geallieerde spionage wist wat er in 'Ter Linden' gebeurde. Een succesvolle ontschepping op de Franse kust was slechts mogelijk nadat 'Ter Linden' uitgeschakeld was. Op Pinksteren 1944 was het dan zover. Tijdens de eerste luchtaanval kwamen de bommen verkeerd terecht: het centrum van Sint-Michiels werd getroffen. De tweede maal was het wel raak: 'Ter Linden' werd tot een ruïne herleid. Zo lag de weg open voor de geallieerde landing in Normandië.

DE AANDEKOOI EN DE STER

In het zuidwestelijk deel van het Tillegembos liggen twee merkwaardige relictten. We vinden er de gerestaureerde hoeve 'Aandekooi'. Deze hoevenaam verwijst naar de aandekooi of eendenkooi die hier ooit lag. Zo'n kooi bestond uit een centrale vijver met vier uitlopers waarin wilde eenden konden gevangen worden. Restanten van die vijverstructuur vinden we langs de Onze-Lieve-Vrouwedreef.

Wat verder bij het Kruis der Gefusilleerden ligt

het restant van wat ooit een stervormige aanleg van de dreven was. De Sterre was een cirkel van waaruit dreven in alle richtingen vertrokken. Deze Sterre stond nog niet op de kaart van Ferraris en is waarschijnlijk door de familie Le Bailly de Tilleghem aangelegd. De dreven van de zevenhoekige ster waren gericht op de kerktoren van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Brugge, die van Sint-Andries, van Oostkamp, van Snellegem, van Zedelgem en van Loppem, en op de Strokotmolen van Loppem. Van deze ster rest nog een stuk van de cirkel en van vier dreven: de Onze-Lieve-Vrouwedreef, de Sint-Andriesdreef, de Generaal Naessens de Loncinstraat die op de kerk van Oostkamp gericht is en de dreef langs het Kruis der Gefusilleerden die de kerk van Snellegem aanwijst.

HET EERSTE PROVINCIEDOMEIN

De aankoop in 1963 van 44 ha uit het Tillegemdomein betekende het begin van de provinciale groenpolitiek. Dat de openstelling van bosdomeinen aan een nood beantwoordde, bewees de grote publieke belangstelling die het provinciedomein Tillegembos van bij het begin kende. In 1980 kocht het provinciebestuur het domeingedeelte rond het kasteel aan.

Vanaf 1995 werden herhaaldelijk nieuwe delen aan het provinciedomein toegevoegd. In 2012 werd het provinciedomein met 17,5 ha uitgebreid: een groot deel van het kasteeldomein Valkenbos werd aangekocht en ingericht en vormt zo de verbinding tussen het Tillegembos en de Brugse stadbossen van Tudor, Beisbroek, Chartreuzen en Foreest. Rond 2020 groeide provinciedomein Tillegembos verder met 11 ha. In 2023 heeft het domein een totale oppervlakte van 144 ha.

FLORA

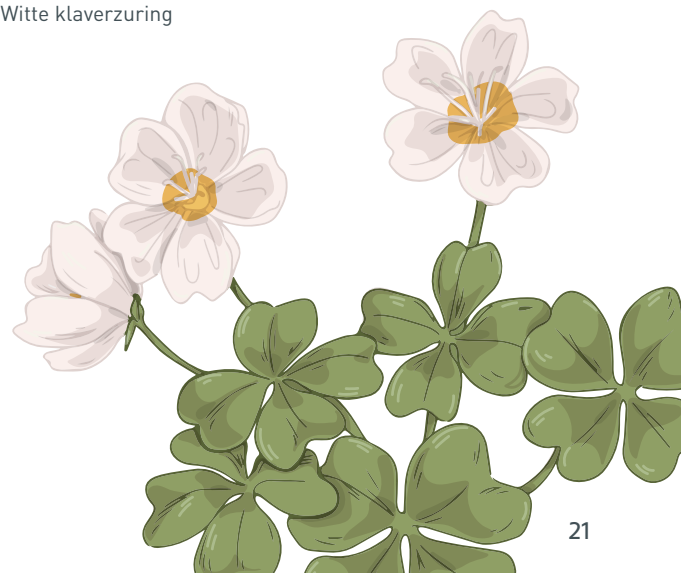
HOE HET VROEGER WAS

De heer P. Vandevijvere, apotheker-botanist, beschrijft de floristische rijkdom van net na de tweede wereldoorlog: 'In het dal van de Kerkebeek prijkt in de lente in het onderhoud de **stengelloze sleutelbloem** (*Primula vulgaris*) en niet ver daarvan bekoorden ons vroeger gehele tapijten van **bosanemonen** (*Anemone nemorosa*) terwijl op arme zure vochtige heide, nog iets verder, ook nog de **gagel** (*Myrica gale*) ons rond Pasen verheugde met zijn geurige katjes en wij in de nabijheid later ook het lieve **moerasviooltje** (*Viola palustris*) en de **moerasvaren** (*Dryopteris thelypteris*) vonden. In het zuidelijk gedeelte in de nabijheid van de «ster» zaten exemplaren van de **melkeppe** (*Peucedanum palustre*) en verder de **zonnedauw** (*Drosera rotundifolia* en *Drosera intermedia*).'

EEN GROTE VERSCHIEDENHEID

Een deel van de Kerkebeekvallei behoort tot het provinciedomein. In het laaggelegen bosgedeelte bij de brug vind je in de lente de bosanemoon en het **muskuskruid**. Om de massaal bloeiende bosanemonen te bewonderen, moet je de

Witte klaverzuring

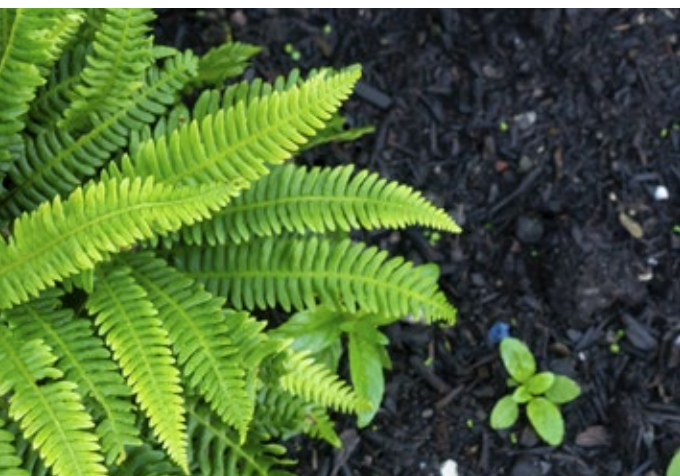

Albertlaan oversteken en rond het Green Park hotel even rondkijken. In dit bosgedeelte groeit er nog een grote groep **veldiepen**, die ogenschijnlijk geen last hebben van de gevreesde olmenziekte. In oudere bospercelen op de grens van het valleigebied vinden we de **witte klaverzuring**, een mooie voorjaarsbloeier. De witte klaverzuring is een uitgesproken schaduwplant.

De witte klaverzuring vormen grote groepen op beekoevers en rijkere bosranden. Een andere typische plant van het Tillegembos is de **waterviolier**, een indicator van helder kwelwater.

Het zand-lemig overgangsgebied tussen de vallei en de zandrug kende een langdurig landbouwgebruik. Ook hier werden bebossingen uitgevoerd met inheemse loofhoutsoorten. Interessant binnen deze zone zijn de laaggelegen, dikwijls venige gronden. Plaatselijk ontwikkelde er zich een elzenbroek met kenmerkende soorten als **zwarte els**, **zachte berk**, **grauwe wilg**, **gele lis**, **bitterzoet**, ...

Dubbelloof

Grove den

De vegetatie van de hooiweiden van Tillegem behoren hoofdzakelijk tot de dotterbloemgraslanden. We vinden er soorten als **wolfsklauw**, **penningkruid**, **holpijp**, **veldrus**, **pinksterbloem**, **koekoeksbloem**, **veenwortel**, **egelboterbloem** ...

Wat verder van de vallei belanden we in een typisch eikenberkenbos met **zomereiken** en **ruwe berken** als kenmerkende bomen. Als planten treffen we er het **pijpenstrootje**, een mooi gras, en het **dubbelloof**, een prachtige varen, aan.

Het dubbelloof is een varen van zure, vochtige bossen. Tijdens de zomer bezit het twee soorten bladeren. De meeste bladeren zijn onvruchtbaar en spreiden zich in een rozet uit. In het centrum ervan groeien enkele sporendragende bladeren, die in de herfst afsterven.

De overgang van het eikenberkenbos naar het beukeneikenbos is niet zo duidelijk. In dit bostype groeien soorten als **lijsterbes**, **sporkehout**, **adelaarsvaren**, **zachte witbol** en **wilde kamperfoelie**. Beide bostypes hebben nog enkele andere soorten gemeen zoals **smalle stekelvaren** en **valse salie**. De Amerikaanse vogelkers, in Nederland ook 'bospest' genoemd, had zich een prominente plaats toegeëigend in het Tillegembos. Maar door een efficiënte

bestrijding is hij nu bijna verdwenen. Vooral de lijsterbes en soms ook het sporkehout namen zijn plaats in.

In het Tillegembos vinden we nogal wat naaldhoutbossen. De vier soorten die er werden aangeplant zijn **grove den, zwarte Corsicaanse den, lork en douglasspar**. De grove en de zwarte Corsicaanse den hebben allebei lange tweedelige naalden. Die van de grove den zijn het kortst. Beide soorten zijn gemakkelijk te onderscheiden: de grove den heeft een wat kromme stam die bovenaan rood gekleurd is; de Corsicaanse daarentegen bezit een perfect rechte, grauwgrijze stam. Het aantal takkenkransen laat ons toe de leeftijd van de dennen te bepalen. De lork en de douglasspar tooien zich met korte, enkelvoudige naalden. De lork is een bladverliezer die zich elk jaar een nieuw kleedje aanmeet. Zijn naalden zijn bleekgroen. De naalden van de douglasspar zijn wat langer en donkergroen.

De uitbundige lentebloei, die je op de zandgronden van het Tillegembos mist, wordt ruimschoots gecompenseerd door de paddenstoelen en zwammen van het najaar. **Aardappelbovisten, stinkzwammen en parelamanieten** laten zich reeds tijdens de nazomer zien. Vervolgens is het de beurt aan fraaie **amanieten**, bontgekleurde **russula's**, dikbuikige **boleten**, tere **melkzwammen** en zoveel andere. Zelfs de **vliegenzwam**, de rode paddenstoel met witte stippen, is een regelmatige gast in bepaalde delen van het Tillegembos. Paddenstoelen hoef je niet direct in het bos zelf te zoeken, langs lichtrijke dreven en wegkanten vind je heel wat meer soorten dan in donkere bosbestanden.

Vliegenzwam

FAUNA

“Iedere vogel zingt zoals hij gebekt is.

Het Tillegembos zingt het hele jaar rond. Tijdens de winter bakent het **winterkoninkje** of het **roodborstje** al fluitend een voedselterritorium af. Kwetterend vliegen mezensgroepen van boom tot boom terwijl ze her en der wat snacken. Wanneer de lente komt, nemen nieuwe zangers plaats in de orkestbak. De **tjiftjaf** is de eerste om zijn stem te verheffen tussen het prille groen. **Zwartkoppen, tuinfluiters, fluiters** en vele andere volgen snel. Het gezang van de zomergasten wordt nog versterkt door de standvogels die hun broedterritorium uit volle borst verdedigen.

Koekoek

Plots kan het stil worden in het bos. Dan is er dikwijls een rover in de buurt. In de winter is het de vliegenvlugge **sperwer** die tussen bomen en struiken jaagt. Voor de **torenvalk** zijn de vogels te vlug. Al biddend speurt hij naar muizen en grote insecten in graslanden en -bermen. De torenvalk broedt in Tillegem, net zoals de **boomvalk** en de **buizerd**. De boomvalk is wel de energiekste. Razendsnel stort hij zich op vliegende vogels en libellen. De buizerd, de grootste van de vier, cirkelt al zwevend door de lucht. Dode, gewonde of verzwakte dieren vormen zijn belangrijkste prooi.

Zwarte kraaien, kauwen, eksters, gaaien en houtduiven staan niet stil bij dit roversgedoe. Zonder schroom en als brutale vlegels zwerven ze rond in bos en veld. Een afwisselend gebied als het Tillegembos vinden ze wel leuk. De kauwen, die veelal in paartjes optrekken, zijn het sympathiekst. Ze vinden geschikte nestholten in oude bomen of gebouwen. De gaai is de kleurrijke eikenbosspecialist van het gezelschap. Eikels vormen zijn lievelingskost. Hij verzamelt ze in de herfst en verbergt ze ondergronds. Ongewild draagt hij zo zijn steentje bij tot de verspreiding van de eik.

De ekster (links) en de Vlaamse gaai (rechts).

Het **eekhoortje** is de verzamelaar onder de zoogdieren. Rond 1985 deed deze lenige klauteraar zijn heroptreden in het bosgebied ten zuiden van Brugge. Nu is het een algemene verschijning in Tillegem en omstreken. Hazelnootjes rapen mag je wel vergeten, de eekhoortjes zijn je al lang voor. De eekhoorn houdt er een vogelvrije levenswijze op na. Hij klautert en springt van tak tot tak en van boomkruin tot boomkruin. Voor de winter bouwt hij een slaapnest waarin hij ongeveer 19 uur per dag doorbrengt. In de lente kiest hij uit diverse speelnesten het beste plaatsje om zijn jongen groot te brengen.

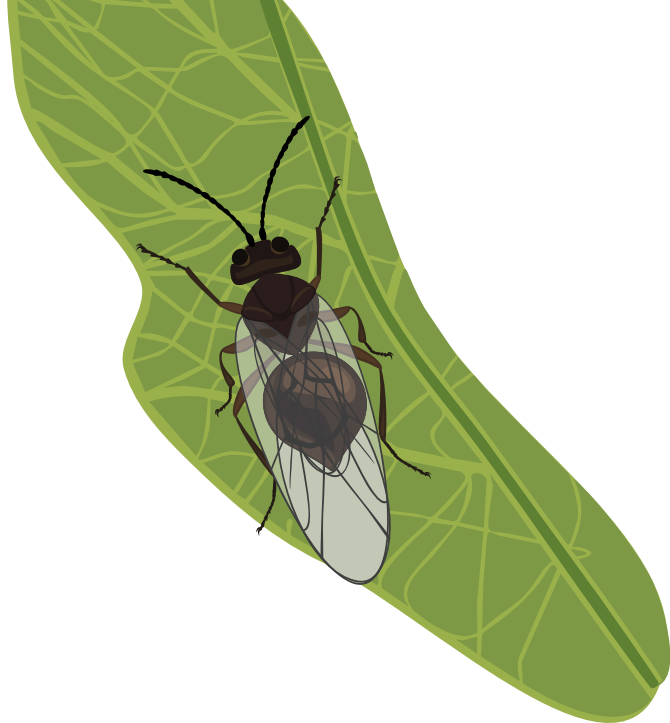
Insecten zijn er bij honderden in allerlei vormen en kleuren. Omdat er in het Tillegembos veel struikvormige of jonge eiken en berken groeien, laten bepaalde soorten zich gemakkelijk observeren. Een **galwespje** vinden op de eik is niet gemakkelijk. 'De gal', de vergroeiing door dit minuscuul insect veroorzaakt, springt vlugger in het oog. Op het eikenblad zie je de galappel, de lensgal, de satijnen knopjesgal, de plaatjesgal of de rode erwtengal. Uit een omvormde knop ontstaat de **aardappelgal** in de lente, de **anasgal** tijdens de zomer of de knikkergal, die

nog tijdens de winter op de eikentwijn zit. Zelfs de bast, de wortels, het napje rond de eikel of de meeldraden ontsnappen niet aan de galvorming. Prachtig zijn de **besgalletjes** die je in het vroege voorjaar op de bloeiende eik vindt.

Een ander merkwaardig insect, waarvan verwante soorten op de eik en de berk leven, behoort tot de snuittorren: het **bladrollertje**. Op de eik zoek je het roodgekleurde eikenbladrollertje dat uit een gedeeltelijk afgebeten blad - de middennerf blijft vast - een urntje rolt. Vlugger ontwaar je het bouwsel van de **berkenbladroller** of de **sigarenroller**. Het is een klein zwart kevertje dat een gedeeltelijk afgeknipt blad tot een sigaar oprolt. Binnen zo'n sigaartje leeft de larve van het malse berkenblad.

Aardappelgal (onder) en galwesp (boven)

A
RECREATIE

EEN GEVARIEERD WANDELGEBIED

Loof- en naaldbossen, bloemrijke graslanden, recreatieweiden, een groot speelterrein en een speelbos voor de kinderen, een omwald, historisch kasteel, een kasteelhoeve, een mooi kapelletje, de landelijke herberg 'In de Trutselaar' ... kortom het provinciedomein Tillegembos biedt voor elk wat wils. De kuierende wandelaar en de natuurliefhebber vinden er hun gading. Volkstuinders leven zich uit in de 60 volkstuintjes. Voor de sportievelingen werd een loopparcours aangelegd. Voor de recreatieve fietser start de bewegwijzerde Kastelenfietsroute (48 km) aan het Tillegemkasteel. Ook de groene fietsgordel rond Brugge dwarsst het provinciedomein. De Drie kastelenwandellus is een wandellus van 12 km die het kasteel van Tillegem met dat van Tudor en van Beisbroek verbindt.

HET KASTEEL ALS PROVINCIAAL STREEKHUIS

Het kasteel werd vanaf 1985 tot 1987 in opdracht van het West-Vlaams Provinciebestuur grondig gerestaureerd. De eerste en tweede verdieping

De rosmolen

werden volledig vernieuwd en tot kantoorruimte omgevormd. Op het gelijkvloers herinneren de receptieruimte, de eikenhouten Lodewijk XV-trap, de vergaderzaal en andere ruimtes aan voorbije kasteelglorie. We vinden er werken van de Brugse landschapschilder Gaeremyn die vanuit het Provinciaal Hof naar het kasteel werden overgebracht. De 14de-eeuwse kelders met hun dikke muren en bakstenen kruisribgewelven bleven in hun oorspronkelijke staat bewaard.

Het kasteel is nu het streekhuis Noord-West-Vlaanderen en herbergt de provinciale gebiedsgerichte werking, het Regionaal Landschap Houtland & Polders, de Bosgroep Houtland, het Burgemeestersoverleg en het Steunpunt Groene Zorg. Op het gelijkvloers en in de kelder zijn er vergaderzalen ingericht.

DE ROSMOLEN

Achter de landelijke herberg 'In de Trutselaar' staat een rosmolen. Dit uit Houtem (Veurne) afkomstig gebouwtje werd hier heropgebouwd. Paarden - (h)ors of ros - brengen het drijfwerk in beweging. Hierdoor was een eenvoudigere constructie van de molen mogelijk. De rosmolen was een goedkoop werktuig voor het malen of breken van graan dat als veevoeder werd gebruikt.

DE VLEERMUIZENKELDER

In de omgeving van de vroegere kasteeltuin werd een vleermuisenkelder gebouwd. De inrichting ervan werd gebaseerd op de structuur van een ijskelder. Het was belangrijk om een vorstvrije, vochtige ruimte te creëren met voldoende schuilplaatsen voor deze vliegende zoogdieren.

Faro App Tillegembos

Laat je voeren langs de blikvangers van het provinciedomein Tillegembos.

Download de ErfgoedApp van Faro en laat je verrassen...

Speelterrein Tillegembos

Op dit grote speelterrein (3.500m²) vind je de klassieke speeltoestellen, uitgebreid met natuurlijke speelelementen. Voor kleinere (1-5) en iets oudere kinderen (6-12).

In De Trutselaar

In het rustgevende decor van Tillegembos staat een mooi gerestaureerde oude hoeve, gekend als 'In de Trutselaar'. Een 'trutselaar' is het Brugse woord voor een treuzelaar. En dat is precies wat je hier wil doen: treuzelen, onthaasten, genieten.

Colofon

Tekst

Johan Mahieu

Grafische vormgeving

Philip Gesquière, S&O, sectie Digitaal Design & Productie

Druk

S&O, sectie Digitaal Design & Productie

Depotnummer

D/2023/0248/02

Provinciedomein Tillegembos

Tillegemstraat 85
8200 Sint-Michiels

Streekhuis kasteel Tillegem

T 050 40 35 44

www.west-vlaanderen.be/domeinen

domeinen@west-vlaanderen.be - 050 40 32 56

 [westvlaanderen](#) [provinciedomeinenwvl](#) [@provinciewvl](#)